

Digitalisoitu perusturva perusoikeutena ja palvelut

Pasi Moisio @pasi_moisio

Turvallisuuden tekijänä –tilaisuus, Sosiaaliturvan tulevaisuus
Eduskunta 23.11.2018

Perustulokeilu oli odotettavissa

Suomen sosiaaliturva ja toimeentulotuki ovat kansainvälisesti tarkasteltuna ainutlaatuinen

- lähempänä perustuloa kuin ehkä missään muualla

Pohjoismaat yhdessä ainutlaatuisia: sosiaaliturva asumisperusteinen, perusoikeus ja universaali

Suomi on lisäksi ainutlaatuinen Pohjoismaihin nähden

Suomen sosiaaliturvan erityispiirteitä

Verrattain pitkään maksettavat rahaetuudet ilman velvollisuuksia tai mahdollisuuksia osallistua palveluihin

Toimeentuloturva subjektiivinen / perustuslaillinen oikeus

Sosiaaliturvan ”digitalisaatio” ilman kasvokkaista kohtaamista viety ehkä pisimmälle maailmassa

Etuudet ja palvelut pitkälle erotettu kaikilla tasoilla

Miksi etuudet ja palvelut niin erillään?

Kulttuuri: Jotain hyvin suomalaista, että saa rahansa ilman tarvetta keskustella kenenkään kanssa

Maantiede: Harvaan asuttu maa, palvelut kaukana

Hallinto: Hyvin hajautettu paikallishallinto, palvelut kuntien vastuulla

Instituutiot: Työmarkkinajärjestöt ansiosidonnainen sosiaaliturva, KELA perusturva, palvelut valtio/kunnat

Tie kohti digitalisoitua perusturvaa

Vahvasti oikeuksiin perustuva toimeentulotuki 1984
Aluehallintouudistus 1993, palvelujen hajautuminen
Perustuslakiuudistus 1995, subjektiivinen oikeus

Toimeentulotuen kirjallisen käsittelyn yleistyminen kunnissa
2000-lvulla, lopulta Kela-siirto 2017

Työvoima- ja aktivointipalvelujen kyseenalaistaminen, myös
poliittisen eliitin keskuudessa

Pelkkä etuuskien uudistaminen ei riitä

Sosiaaliturvan osallistavuutta, kannustavuutta tai vastikkeellisuutta ei voida saavuttaa ilman palveluja

Miten yhdistää digitalisoidut (subjektiivisena oikeutena saadut) etuudet palveluihin?

Palvelujen vapaaehtoisuus / osittainen vastikkeellisuus

Miten tunnistaa palveluntarve?

Miten saada palvelujen luo ja/tai palvelut luo?

Kiitos!